

Data aktualizacji
2016-10-31

1. Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

Nazwa substancji: Olejek Cynamonowy

Zastosowanie: przemysł kosmetyczny,

DYSTRYBUTOR

Zrób Sobie Krem Kosmetyki Naturalne

Katarzyna Damętka-Zomerfeld

Tel./ fax. 76-858-41-61

Jana Kochanowskiego 18 A

59-230 Prochowice

E-mail zrobsobiekrem@zrobsobiekrem.pl

Strona internetowa www.zrobsobiekrem.pl

Osoba odpowiedzialna za kartę charakterystyki Katarzyna Damętka-Zomerfeld

Tel alarmowy Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi 42 657 99 00, 42 631 47 67

2. Identyfikacja zagrożeń

Klasyfikacja zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008

Aquatic Chronic 2 H411 Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Acute Tox. 4 H312 Działa szkodliwie w kontakcie ze skórą.

Skin Irrit. 2 H315 Działa drażniąco na skórę.

Eye Irrit. 2 H319 Działa drażniąco na oczy.

Skin Sens. 1 H317 Może powodować reakcję alergiczną skóry.

2.2. Elementy oznakowania

Oznakowanie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 Produkt jest klasyfikowany i oznakowany zgodnie z przepisami CLP.

Piktogramy wskazujące rodzaj zagrożenia

Hasło ostrzegawcze Uwaga

Składniki określające niebezpieczeństwo do etykietowania:

Aldehyd cynamonowy

Eugenol

1,8-Cineol

trans-Anethole

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia

H312 Działa szkodliwie w kontakcie ze skórą.

H315 Działa drażniąco na skórę.

H319 Działa drażniąco na oczy.

H317 Może powodować reakcję alergiczną skóry.

H411 Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Zwroty wskazujące środki ostrożności

P261 Unikać wdychania pyłu/dymu/gazu/mgły/par/rozpylonej cieczy.

P280 Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu/ochronę twarzy.

P305+P351+P338 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.

P321 Zastosować określone leczenie (patrz na etykiecie).

P312 W przypadku złego samopoczucia skontaktować się z OŚRODKIEM ZATRUCĆ/lekarzem.

P501 Zawartość / pojemnik usuwać zgodnie z przepisami miejscowymi / regionalnymi / narodowymi / międzynarodowymi.

Inne zagrożenia

Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

PBT: Nie nadający się do zastosowania.

vPvB: Nie nadający się do zastosowania.

3. Skład / informacja o składnikach

Substancje
nie dotyczy

Mieszanki

Opis: Mieszanka z niżej wymienionych składników z bezpiecznymi domieszkami.

Składniki niebezpieczne:

CAS: 104-55-2 EINECS: 203-213-9	Aldehyd cynamonowy Xn R21; Xi R36/38; Xi R43 Acute Tox. 4, H312; Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319; Skin Sens. 1A, H317	>50-100%
CAS: 78-70-6 EINECS: 201-134-4	Linalol Xi R36/38 Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319	>2,5-5% >2,5-5%
CAS: 97-53-0 EINECS: 202-589-1	Eugenol Xi R36; Xi R43 Eye Irrit. 2, H319; Skin Sens. 1B, H317	>2,5-5%
CAS: 87-44-5 EINECS: 201-746-1	beta-Caryophyllene Xn R65 Asp. Tox. 1, H304	
CAS: 470-82-6 EINECS: 207-431-5	1,8-Cineol Xi R43 R10 Flam. Liq. 3, H226; Skin Sens. 1B, H317	1-2,5%
CAS: 4180-23-8 EINECS: 224-052-0	trans-Anethole Xi R43 Skin Sens. 1B, H317	1-2,5%
CAS: 138-86-3 EINECS: 205-341-0	DIPENTENE Xn R65; Xi R38; Xi R43; N R50/53 R10 Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410; Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1B, H317	1-2,5%

CAS: 98-55-5 EINECS: 202-680-6	p-Menth-1-en-8-ol Xi R36/38 Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319	1-2,5%
CAS: 99-87-6 EINECS: 202-796-7	p-Cymene Xn R65; N R51/53 R10 Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Chronic 2, H411	1-2,5%
CAS: 7785-26-4 EINECS: 232-077-3	alpha-Pinene Xn R65; Xi R38; Xi R43; N R50/53 R10 Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410; Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1B, H317	<1%
CAS: 120-51-4 EINECS: 204-402-9	Benzoesan benzylu Xn R22; N R51/53 Aquatic Chronic 2, H411; Acute Tox. 4, H302	<1%
CAS: 18172-67-3 EINECS: 242-060-	beta-Pinene Xn R65; Xi R38; Xi R43; N R50/53 R10 Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410; Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1B, H317	<1%

4. Pierwsza pomoc

Wskazówki ogólne:

Odzież zanieczyszczoną produktem należy niezwłocznie usunąć.

Symptomy zatrucia mogą wystąpić dopiero po kilku godzinach, dlatego kontrola lekarska niezbędna conajmniej przez 48 godzin po wypadku.

Po wdychaniu:

Dostarczyć obficie świeże powietrze i dla bezpieczeństwa wezwać lekarza.

W przypadku utraty przytomności ułożenie i transport w stabilnej pozycji bocznej.

Po styczności ze skórą: Natychmiast zmyć wodą i mydłem i dobrze spłukać.

Po styczności z okiem:

Płukać oczy z otwartą powieką przez kilka minut pod bieżącą wodą. W przypadku utrzymującej się dolegliwości zasięgnąć porady lekarza.

Po przełknięciu: Obficie popić wodą i wyjść na świeże powietrze. Niezwłocznie sprowadzić lekarza.

Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

5. Postępowanie w przypadku pożaru

Przydatne środki gaśnicze: CO₂, piasek, proszek gaśniczy. Nie stosować wody.
Środki gaśnicze nieprzydatne ze względów bezpieczeństwa: Woda pełnym strumieniem
Szczególne zagrożenia związane z substancją i mieszaniną
Przy ogrzewaniu lub w wypadku pożaru tworzenie się trujących gazów
Informacje dla straży pożarnej
Specjalne wyposażenie ochronne: Środki specjalne nie są konieczne.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych
Nie konieczne.
Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska
Nie dopuścić do przedostania się do kanalizacji lub zbiorników wodnych.
W przypadku przedostania się do zbiorników wodnych lub kanalizacji zawiadomić właściwe władze.
Nie dopuścić do przeniknięcia do kanalizacji /wód powierzchniowych /wód gruntowych.
Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia
Zebrać za pomocą materiału wiążącego ciecz (piasek, ziemia okrzemkowa, materiał wiążący kwasy, materiał wiążący uniwersalny, trociny).
Materiał skażony usunąć jako odpad wg punktu 13.
Potraktować 2% ługiem sodowym.
Zadbać o wystarczające przewietrzenie.
Odniesienia do innych sekcji
informacje na temat bezpiecznej obsługi patrz rozdział 7.
Informacje na temat osobistego wyposażenia ochronnego patrz rozdział 8.
Informacje na temat utylizacji patrz rozdział 13.

7. Postępowanie z substancją / preparatem i jej / jego magazynowanie

Postępowanie :
Unikać rozpylania.
Wskazówki dla ochrony przeciwpożarowej i przeciwybuchowej: Nie są potrzebne szczególne zabiegi.
Przechowywanie :
Wymagania w stosunku do pomieszczeń składowych i zbiorników: Brak szczególnych wymagań.
Wskazówki odnośnie wspólnego składowania: Nie konieczne.
Dalsze wskazówki odnośnie warunków składowania: Zbiornik trzymać szczelnie zamknięty.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Osobiste wyposażenie ochronne:
Ogólne środki ochrony i higieny:
Trzymać z dala od środków spożywczych napojów i pasz.
Zabrudzoną, nasączoną odzież natychmiast zdjąć.
Myć ręce przed przerwą i przed końcem pracy.
Unikać styczności z oczami i skórą.
Ochrona dróg oddechowych: Nie konieczne.
Ochrona rąk:
Rękawice ochronne
Materiał, z którego wykonane są rękawice musi być nieprzepuszczalny i odporny na działanie produktu / substancji / preparatu.
Wybór materiału na rękawice ochronne przy uwzględnieniu czasów przebicia, szybkości przenikania i degradacji.
Materiał, z którego wykonane są rękawice

Wybór odpowiednich rękawic nie zależy tylko od materiału, lecz także od innych cech jakościowych i zmienia się od producenta do producenta. Ponieważ produkt jest preparatem składającym się z kilku substancji, to odporności materiałów, z których wykonano rękawice nie można wcześniej wyliczyć i dlatego też musi być ona sprawdzona przed zastosowaniem.

Barrier 02-100

Czas penetracji dla materiału, z którego wykonane są rękawice

Od producenta rękawic należy uzyskać informację na temat dokładnego czasu przebicia i go przestrzegać.

Ochrona oczu:

Okulary ochronne

Okulary ochronne szczelnie zamknięte

9. Właściwości fizyczne i chemiczne

Ogólne dane:

Wygląd:

Forma:

Płynny

Kolor:

Pomarańczowy

Zapach:

Charakterystyczny

Próg zapachu:

Nieokreślone.

Wartość pH:

Nieokreślone.

Punkt topnienia/ Zakres topnienia:

Nie jest określony.

Punkt zapłonu:

80 °C

Łatwopalność (stała gazowa):

Nie nadający się do zastosowania.

Temperatura palenia się:

Temperatura rozkładu:

Nieokreślone.

Samozapłon:

Nieokreślone.

Niebezpieczeństwo wybuchu:

Nieokreślone.

Granice niebezpieczeństwa wybuchu:

Dolna:

Nieokreślone.

Górna:

Nieokreślone.

Gęstość w 20 °C:

1,026 g/cm

Gęstość względna

Nieokreślone.

Gęstość par

Nieokreślone.

Szybkość parowania

Nieokreślone.

Rozpuszczalność w/ mieszalność z

Woda:

Nie lub mało mieszalny.

Współczynnik podziału (n-oktanol/ woda):

Nieokreślone.

10. Stabilność i reaktywność

Stabilność chemiczna

Rozkład termiczny/ warunki których należy unikać:

Brak rozkładu przy użyciu zgodnym z przeznaczeniem.

Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji:

Reakcje niebezpieczne nie są znane.

Warunki, których należy unikać:

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

Materiały niezgodne:

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

Niebezpieczne produkty rozkładu:

Niebezpieczne produkty rozkładu nie są znane.

11. Informacje toksykologiczne

Ostra toksyczność:

Istotne sklasyfikowane wartości LD/LC50:

ATE (Acute Toxicity Estimates)

Ustne LD50 2500 mg/kg

Skórne LD50 1362 mg/kg (rat)

Pierwotne działanie drażniące: Działanie Gatunek Metoda:

na skórze: Podrażnia skórę i śluzówkę.

w oku: Działanie drażniące.

Uczulanie: Możliwe uczulenie przez styczność ze skórą.

Dodatkowe wskazówki toksykologiczne:

Produkt wykazuje następujące zagrożenia w oparciu o metodę obliczeń według ogólnych wytycznych klasyfikacji Wspólnoty Europejskiej dotyczących receptur, wersja ostatnia:

W oparciu o metodę obliczeń według załącznika B do Rozporządzenia o zastosowaniu chemikaliów, w aktualnej wersji, produkt wykazuje następujące zagrożenia:

Substancja szkodliwa

Substancja Żrąca

Substancja drażniąca

Obok miejscowych zjawisk podrażnienia powstaje przede wszystkim działanie narkotyczne po wdychaniu wysokich stężeń ze szczególnie dużym niebezpieczeństwem centralnego porażenia oddechu.

Obok miejscowych zjawisk podrażnienia powstaje przede wszystkim działanie narkotyczne po wdychaniu wysokich stężeń z niebezpieczeństwem centralnego porażenia oddechu.

Po połknięciu silne skutki żrące w rejonie jamy ustnej i gardła oraz niebezpieczeństwo przedziurawienia przełyku i żołądka.

12. Informacje ekologiczne

Toksyczność

Toksyczność wodna: Brak dostępnych dalszych istotnych danych

Uwaga: Trujący dla ryb.

Dalsze wskazówki ekologiczne:

Wskazówki ogólne:

Klasa szkodliwości dla wody 2 (samookreślenie): szkodliwy dla wody

Nie dopuścić do przedostania się do wód gruntowych, wód powierzchniowych bądź do kanalizacji.

Szkodliwy dla wody pitnej nawet przy przedostaniu się minimalnych ilości do podłoża.

W zbiornikach wodnych trujący także dla ryb i planktonu.

trujący dla organizmów wodnych

Trwałość i zdolność do rozkładu:

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

Zdolność do bioakumulacji:

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

Mobilność w glebie:

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB:

PBT: Nie nadający się do zastosowania.

vPvB: Nie nadający się do zastosowania.

Inne szkodliwe skutki działania:

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

13. Postępowanie z odpadami

Metody unieszkodliwiania odpadów

Zalecenie: Nie może podlegać obróbce wspólnie z odpadkami domowymi. Nie dopuścić do przedostania się do kanalizacji.

Opakowania nieoczyszczone:

Zalecenie: Usuwanie zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Data aktualizacji
2016-10-31

Postępować zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) z późn. zmianami oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

14. Informacje o transporcie

Numer UN	UN3082
ADR, IMDG, IATA	UN ADR UN 3082 MATERIAŁ ZAGRAŻAJĄCY ŚRODOWISKU, CIEKŁY, I.N.O. (DWUPENTEN, CYMENY)
Prawidłowa nazwa przewozowa	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (DIPENTENE , CYMENES), MARINE POLLUTANT
IMDG	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (DIPENTENE , CYMENES)
IATA	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (DIPENTENE , CYMENES)

Klasa(-y) zagrożenia w transporcie

ADR	
Klasa	9 (M6) różne materiały i przedmioty niebezpieczne
Nalepka	9
IMDG, IATA	
Class	9 różne materiały i przedmioty niebezpieczne
Label	9
Grupa opakowań	
ADR, IMDG, IATA	III
Zagrożenia dla środowiska:	
Produkt zawiera materiały zagrażające środowisku:	DIPENTENE
Zanieczyszczenia morskie:	Tak
	Symbol (ryby i drzewa)
Szczególne oznakowania (ADR):	Symbol (ryby i drzewa)
Szczególne oznakowania (IATA):	Symbol (ryby i drzewa)
Szczególne środki ostrożności dla użytkowników	

Uwaga: różne materiały i przedmioty niebezpieczne

Liczba Kemlera:	90
Numer EMS:	F-A,S-F

Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC

Nie nadający się do zastosowania.

Transport/ dalsze informacje:

ADR	
Ilości ograniczone (LQ)	5L
Ilości wyłączone (EQ)	Kod: E1
	Maksymalna ilość netto na opakowanie wewnętrzne:30 ml
	Maksymalna ilość netto na opakowanie zewnętrzne 1000 ml
Kategoria transportowa	3
Kodów zakazu przewozu przez tunele	E
IMDG	
Limited quantities (LQ)	5L
Excepted quantities (EQ)	Code: E1
	Maximum net quantity per inner packaging: 30 ml

Maximum net quantity per outer packaging: 1000 ml

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla mieszaniny:

- Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2011r. Nr 63, poz. 322)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18.12.2006 nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (GHS)
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 790/2009 z dnia 10 sierpnia 2009 r. dostosowujące do postępu naukowo technicznego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 04 września 2007 „Zmieniające rozporządzenie w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych” (Dz. U. z 2007r. Nr 174, poz. 1222).
- Rozporządzenie (WE) Nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz. U. L 104/1 z 08.04.2004r.)
- Rozporządzenie Komisji (WE) NR 907/2006 z dnia 20 czerwca 2006 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów w celu dostosowania jego załączników III i VII (Dz. U. L 168/5 z 21.06.2006r.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 05 marca 2009r. „W sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych” (Dz. U. z 2009r. Nr 53, poz. 439).
- Tekst jednolity Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 sierpnia 2003r. „W sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy” (Dz. U. z 2003r. Nr 169, poz. 1650).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627).
- Oświadczenie rządowe z dnia 16 stycznia 2009 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. z 2009 r., Nr 27 poz. 162.)
- Ustawa z dnia 11 maja 2001r. „O opakowaniach i odpadach opakowaniowych” art. 10 pkt 3 Dz. U. 63 poz. 638 ze zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. „W sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy” (Dz. U. z 2002r. Nr 217, poz. 1833) ze zmianami
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. „W sprawie katalogu odpadów” (Dz. U. z 2001r. Nr 112, poz. 1206).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010r. „W sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu” (Dz. U. z 2010r., Nr 16, Poz. 87)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2011 r. Nr 33, poz. 166)
- Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków

ochrony indywidualnej (Dz. U. Z 2007 r. Nr 259, poz. 2173)

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. Z 2005 r. Nr 11, poz. 86)

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Z 2006 r. Nr 137, poz. 984)

16. Inne informacje

Dane zawarte w karcie charakterystyki opierają się na dzisiejszym stanie naszej wiedzy, obowiązujących przepisach oraz właściwościach składników i produktu. Nie określają w sposób ostateczny właściwości produkcyjnych i nie mogą być uzasadnieniem prawomocnych umów. Dane zawarte w karcie należy traktować wyłącznie jako pomoc dla bezpiecznego postępowania w transporcie, dystrybucji, stosowaniu i przechowywaniu. Dostawca karty nie ponosi odpowiedzialności wynikającej z niewłaściwego wykorzystania informacji zawartych w karcie lub niezgodnego z przeznaczeniem zastosowania produktu. Użytkownik produktu zobowiązany jest do przestrzegania wszystkich obowiązujących norm i przepisów.